

Sant Ponç

Montclar

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: El Pla de Montclar
Emplaçament Al nord de la carretera d'accés al nucli de Montclar des de l'Espunyola.

Coordenades:

Latitud: 42.02979
Longitud: 1.77627
UTM Est (X): 398700
UTM Nord (Y): 4653808

Classificació

Número de fitxa 08130 - 33
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern
Segle XV-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPAC 3389
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 000904300CG95D
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dt., 28/02/2017 - 01:00

Descripció

La masia Sant Ponç forma part d'un conjunt amb diferents coberts i construccions que formen part de l'explotació agrícola i ramadera encara activa, així com una antiga capella. La masia és de planta rectangular orientada a migdia i coberta amb teulada de teula àrab a doble vessant parcialment desnivellades, amb el carener perpendicular a la façana principal que s'obre a migdia. Està estructurada en planta baixa, pis i golfes sota teulada. El parament és de carreus de pedra units amb morter i actualment a la vista, amb les cantoneres de pedra ben escairada. La façana principal que s'obre a migdia és asimètrica i té un cos afegit perpendicularment davant l'antiga façana, que forma una galeria de 4 arcs de mig punt a la planta baixa, dos arcs escarsers al pis, i una obertura completa a les golfes, on hi havia l'assegador. Les bigues dels forjats de la galeria són de fusta en el sostre de la planta baixa i pis, i de formigó al sota coberta. Es tracta d'un cos afegit al segle XVIII, en un moment d'ampliació de la casa, configurant aquesta entrada i una eixida al primer pis. Davant la façana principal resta un espai tancat per un barri amb murs de pedra amb una obra escadussera i que possiblement forma part d'una antiga construcció, i que ara forma un pati-jardí. La façana posterior, a tramuntana, té una porta que accedeix directament al pis a través d'un petit terrat que l'anivella amb el terreny degut a que la casa es troba en un desnivell. Destaca un cos afegit a la banda de ponent d'aquesta façana que alberga una cisterna de l'aigua que es recull de les teulades i que està coberta amb una volta de canó. La finestra superior, centrada en la façana i que serviria per extreure i entrar la palla o el gra, conserva dues mènsules dobles que suporten la biga de la llinda de pedra. En aquesta façana també es pot observar que originalment el cos principal fou simètric i que amb posteritat se'n va annexar un de nou al costat oest, possiblement en la mateixa època en que es construí la galeria. A la façana de ponent hi ha alguna espitllera a la planta baixa. Destaca una era enrajolada davant la façana posterior de la casa.

Observacions:

Davant la casa hi ha una capella, l'Església de Sant Ponç, que es troba tapiada i en mal estat de conservació.

Història

L'estructura general de la casa ens mostra un edifici de possible origen medieval, tot i que no es conservi documentació molt antiga que faci referència, essent els seus inicis dels volts del segle XIV-XV que posteriorment es va ampliar entre els segles XVIII i XIX. La notícia documental més antiga trobada és del 1448, en la convocatòria dels homes del terme pel sindicat remença un dels convocats era Anthonius de Sent Pons (Homs, 2005). La masia Sant Ponç la trobem esmentada al fogatge de 1553, fet per Pere Serra batlle, que esmenta entre els 20 caps de casa de Montclar, a Steve Ferena a Sanctpons. Aquest podria ésser un descendent d'aquesta casa, igual que Joan Sanctpons del castell, esmentat també en el mateix fogatge i que viuria al castell ubicat al nucli. Aquesta casa devia ser la que més produïa de la parròquia, ja que va ser casa nomenada casa major delme a L'Excusado (1766-69), lliurant el delme a la hisenda reial, arrendada per Jaume Merlet, argenter, per 220 lliures, i el fiador va ser Joan Santromà, espardenyer de Solsona (Subarrendaments de l'Excusado, 1766-69) (PLANES, 1985). També s'esmenta la casa a la llista de cases per combregar de 1588 que es conserva a l'Arxiu Diocesà de Solsona (ADS), Francesc Moixí a Sant Pons. La capella que es troba davant la casa és un edifici de 1754, corresponent amb el moment d'ampliació de la casa i del seu auge econòmic.

Bibliografia

HOMS I BRUGAROLAS, Mercè (2005) El sindicat remença de l'any 1448. Ajuntament de Girona. Col·lecció Documents de l'Arxiu Municipal, 11.

IGLÉSIAS, J. (1979). El fogatge de 1553. Fundació Salvador Vives i Casajuana. Volum I. Barcelona.

PLANES I ALBETS, A. (1985). L'arrendament de les prestacions pageses de caràcter feudal: consideracions sobre la figura del petit arrendatari del segle XVIII. Institut d'Estudis Ilerdencs. Lleida.

